

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Statistiska centralbyrån

Yttrande över föreskrifter om skyldigheter för företag att lämna uppgifter till statistik om investeringar

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslaget utgör underlag för en ny föreskrift om undersökning om investeringar, Investeringenskäten. Investeringenskäten avser kvartalsvisa undersökningar om verkställda och planerade investeringar inom företagssektorn och fördelas på byggnader och anläggningar respektive maskiner och inventarier.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I samband med en översyn av enkäten har vissa förändringar genomförts av investeringenskäten bland annat för att underlätta för företagen att lämna uppgifterna genom en anpassning till företagsekonomiska begrepp. Syftet med översynen har samtidigt varit att höja kvaliteten på statistiken genom att öka enkätens frekvens från tre till fyra undersökningar årligen samt genom att införa uppgiftslämnarplikt för prognoserna. Syftet med själva investeringenskäten uppges vara att tillhandahålla statistik bland annat för marknadsanalyser, konjunkturbedömningar och beräkning av BNP.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges förslagsställaren att en översyn har gjorts av Investeringenskäten inom ramen för ett större utvecklingsprojekt i samarbete BAS-intressenternas förening¹. Översynen resulterade bland annat i en del förändringar av enkäten. Förslagsställaren uppges att mättekniska test även har genomförts i form av intervjuer med tolv testföretag som fått lämna synpunkter på olika enkätförslag och som också fått testa att skicka in uppgifter enligt det nya utseendet. Enligt förslaget till ny enkät utgår undersökningen nu från BAS-termer och där det är möjligt görs även hänvisningar till BAS-konton för materiella anläggningstillgångar. Företagen kan på detta sätt lämna uppgifter genom uttag från bokföringssystem, vilket underlättar för företagen samtidigt som det säkerställer att rätt uppgifter lämnas. Det uppges vidare att hänvisningarna hade kunnat utvidgas till att gälla fler konton om det hade funnits konton för anskaffningar respektive avyttringar.

¹ Ideell förening vars medlemmar företräder branschorganisationer, intresseföreningar och statliga myndigheter. Föreningen har till ändamål att förvalta och utveckla BAS-kontoplanen och publikationer i anslutning till denna. Källa: www.BAS.se.

Förslagsställaren uppger även att vissa frågor har tagits bort för att renodla enkäten till frågor om investeringar i det företagsekonomiska perspektivet. Mjuka frågor om faktorer som har påverkat investeringsbesluten och huvudsaklig inriktning på investeringarna blir kvar, eftersom de efterfrågas av Eurostat. Enkäten kommer att skickas ut kvartalsvis istället för tre gånger om år i syfte att ge Nationalräkenskaperna bättre underlag vid beräkning av kvartalsvis BNP. I syfte att minska bortfallet för prognoserna införs uppgiftslämnarplikt även för denna del av enkäten, vilket också ska höja kvaliteten på statistiken. Statistiken ska användas av Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, Nationalräkenskaperna samt EU-kommissionen. Därutöver uppges bland annat att frågor som enbart ställs en gång per år har, i så stor utsträckning som möjligt, tagits bort från enkäten. Kvartalsprognoserna för industribranschen tas vidare bort och en årsprognos vid kvartal 3 ska istället samlas in.

Förslagsställaren uppger att en alternativ lösning till kvartalsvis direktinsamling av verkställda och planerade investeringar exempelvis i form av administrativa data saknas i dagsläget. Vidare uppges att utan reglering minskar möjligheterna att få in tillförlitlig ekonomisk statistik.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagsställaren uppger i sin konsekvensutredning att enkäten indirekt omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 549/2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen. Det uppges att enkäten inte är direkt reglerad men omfattas indirekt av förordningen, eftersom den är viktig för beräkningarna av kvartalsvis BNP.

Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om förslagsställaren hade redovisat i vilken utsträckning den information som samlas in efterfrågas av EU och i vilken mån det finns frågor som därutöver kan betraktas som nationella.

Regelrådet finner trots detta att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att forskriften behöver träda ikraft senast den 30 mars 2019 för att kunna användas vid insamling av Investeringenkäten för första kvartalet i år. Det anges vidare att berörda företag får information om undersökningen via brev två veckor innan första blanketten skickas ut och att inga ytterligare informationsinsatser bedöms vara nödvändiga.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslagsställaren uppger i sin konsekvensutredning att de branscher som berörs bland annat är industri och energi, transport, fastighetsförvaltning och bygg. En komplett redovisning utifrån SNI-koder finns med i konsekvensutredningen. En lista över mindre verksamheter som har valts bort beroende på att de har för få anställda eller har ett lägre taxeringsvärde redovisas också.

Förslagsställaren uppger att cirka 8 000 verksamhetsenheter kommer att ingå i enkäten varje kvartal, där alla stora och betydelsefulla verksamhetsenheter ingår och där ett slumpmässigt urval också görs bland mindre verksamhetsenheter. SNI-koder redovisas för alla enheter.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges att nuvarande undersökning i snitt tar 40 minuter per kvartal att fylla i eller 120 minuter per år samt att ett konsultarvode uppgår till 830 kronor per timme. I beräkningen som SCB redovisar för den nya enkäten har tidsåtgången uppskattats till sammanlagt 45 minuter per svarstillfälle och populationen till 8 000 enheter. Det ger enligt beräkningen 622 kronor per svarstillfälle och företag och sammanlagt 19,9 miljoner kronor per år för samtliga 8 000 enheter tillsammans. Detta uppges vara en ökning med 6 600 000 kronor jämfört med kostnaden för dagens enkät.

Det uppges även att företagen initialt kan behöva lägga mer tid på att hämta uppgifterna ur sina system vid det första insamlingstillfället.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslaget påverkan på företagens administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Förslagsställaren redovisar inga andra kostnader än de administrativa och redovisar heller inga specifika uppgifter om förslaget påverkan på företagens verksamhet.

Regelrådet har i sin granskning av remissen heller inte kunnat identifiera några andra kostnader än de administrativa och kan utöver den ökade tidsåtgången inte se någon annan påverkan på företagens verksamhet.

Regelrådet finner därför att en utebliven redovisning av denna punkt utifrån förutsättningarna i detta ärende är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att förslagsställaren bedömer att tidsåtgången för att besvara enkäten är liten och att motsvarande undersökning genomförs i andra EU-länder. Förslagsställaren bedömer därför att förslaget inte bör ha någon effekt av betydelse för företagens konkurrensförmåga.

Regelrådet anser att enkätundersökningen i sig sannolikt inte påverkar företagens konkurrensförmåga på ett betydande sätt. Eftersom SCB årligen genomför en mängd olika undersökningar, där företagen har uppgiftslämnarskyldighet är det likväl särskilt viktigt att motivera varje enkäts utformning, liksom urvalet av populationen, då den sammanlagda regelbördan och kostnaderna därav är betydande för företagen på flera sätt. Regelrådet kan konstatera att en översyn av undersökningen har gjorts av SCB och att bedömningarna som redovisas i denna översyn har motiverats. Samtidigt påtalar Regelrådet att det hade varit önskvärt med en närmare redovisning av hur förslaget till ny enkät överensstämmer med EU-rätten. Förslagsställaren uppger nämligen i den delen av redovisningen att EU-förordning 549/2013 inte direkt reglerar investeringsenkäten. Samtidigt uppges under redovisningen av konkurrensförhållandena att motsvarande enkät genomförs i andra EU-länder. Då en närmare

redovisning saknas om detta kan Regelrådet inte göra en bedömning huruvida den nu föreslagna utformningen av enkäten kan påverka berörda företags konkurrensvillkor.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredning uppges att regleringen inte bör ha någon effekt av betydelse för företags arbetsförutsättningar eller villkor i övrigt.

Regelrådet har i sin granskning av remissen heller inte kunnat identifiera något ytterligare som påverkar företagen och finner därför att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att små företag inte berörs av undersökningen. Redovisning finns dessutom av urvalsmetoden, där det framgår enligt vilka kriterier de mindre företagen har valts bort.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren på ett godtagbart sätt har redovisat samtliga punkter i sin konsekvensutredning, förutom den om påverkan på konkurrensförhållanden.

Regelrådet finner därmed att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 13 februari 2019.

I beslutet deltog Claes Norberg (ordförande), Hanna Björknäs, Yvonne von Friedrichs och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Annika LeBlanc.

Claes Norberg
Ordförande

Annika Leblanc
Föredragande